

41^{dik} szám.] Megjelenik minden szombaton két egész három hasábos nyomatu íven.

KASSA, November 4^{kén} 1848.

Előfizetési ár helyben féltre 6 fr., postán borítékban 6 fr 24 kr. p. p.

I^o Ev.

Az Algerbe szállított segelem-telepítvény elindulása Bereyből Oct. Skán 1848.

A mult hó elején indult el francz honból azon első szállítmány, melly a hadügyérnek megajánlott hitelezés sikeresítésére Algerbe küldetik a nemzet gyűlés által. E segelem-telepítvényi

szállítmány álla két száz családból, mi összesen nyolcz száz személyből egészítetik ki.

Lamoricière tábornok maga jelent meg az indulásnál szemlére, követve, segédétől, hogy a zászlót általadja, és a beszálást segelmezze intézkedései által, melly alkalommal Gosselin a párisi nemzetőrsereg tiszte legszebb és igen lelkesítő sza-akat is mondott. Különösen kiemelendők a következő mondatok.

„A köztársasági kormány tudja minden szenvedéseiteket, minden fájdalmaitokat, sőt engedjétek meg, hogy mondjam nyomorotokat. Rég ideje, hogy el van határozva, segelmét oda is nyujtani; de erős, hathatós segélyt akar szállítani, melly tartós elhatározó legyen azokra nézve legalább, kik keresni fogják akarni a jólétet azon vezénylet alatt, melly oda irányoztatik, t. i. a munka és erkölcsiség által.

Az okszerű munkásság és polgárosítás végezhetik be azt, mit az erő megkezdett. A lópor és a szurony megtevék azt Algerben, mit ott tehettek: ásó kapa és eke által pedig bevégezhető a munka.

„Ti e hazafitui nagy gondolat létesítésére ajánlottok, e gondolat ápolandja bátorságokat és kitartásokat: nem is fognak hiányozni, és ha mégis gyámolításukra szükség volna, emlékeztetek vissza, hogy azon terek, melyeket izzadságtokkal termékenyítendetek sokáig nedvesítettek azon testvéreitek verével, kik a hadseregben szolgáltak, kiket csak azon remény sem biztatott érettetek vívott harcban, hogy rólok emlékezni fogunk, s hogy őket jutalmazandjuk.

„Minekelőtte elhagynátok engedjétek meg egy koros afrikai katonának, hogy megmondjam ha valamikor mezeitek ugarlásakor a bokrok között néhány kötől kerített fakeresztet találándatok, az egy könnyet, vagy rövid inát igényel tőletek a nép szegény gyermekeért, testvéretekért, ki ott elhalt a hazáérti harcban, ki ott azért áldozta föl magát, hogy ti valaha az ő nevét nem is tudván gyümölcseit szedjétek bátorságának és és följajlásának.”

„E szavak után hangzék: Éljen a köztársaság! éljen Algerie! éljen franczthon! éljen Lamoricière. Dufour, ez úgy elnöke a nemzet gyűlés nevében, Trélat az algeri bistos a telepítvény nevében hasonlólag lelkes beszédeket tartanak.

Végre következék a bercy lelkész általi lobogó fölszentelés néhány lelkesítő szavak kíséretében. Mindenben egyenlőség, testveriség szabadság!

Egy nő és Lajos.

Beszély.

(Folytatás.)

IX.

Myron polgár második házasságának története.

Miután első szerencsétlenségem első mámorából kijóznodtam irodámat elhagyva Mantuat, Velenczében alapítam meg, mint tudva van egy csolnakai által elhíresült városban. Erősen föltevém ugyan magamban, özvegyen maradni, de számítottam is keblem gyöngédségére. Hat hó még nem mult el, midőn már a szerelem bilincsei közt látám magamat. És kit szereték? Egy ifju özvegyet mint magam is ifju özvegy valék: korra is ifju, és élvezetet ígérő, és szép vonásaihoz még egy jól jövedelmező vámot is kapcsola a köztársaságban. Ezen fölül még hibátlan nőnek is tartatott, és az egész városban azon vélemény keringett, hogy kimult férje egy különben elég alacson lelkű egyén, egy tökéletes nőt vesztett, midőn saját életét veszté.

Zerline asszony — ez vala neve — nem könnyen egyeze özvegye elhagyásába; nem mintha ezen állapot iránt különös vonzalommal viseltetett volna, de szörnyű törődésekkel bibelődék.

— „En nem felelhetek arról, mondá ő, hogy még nem vagyok neje férjemnek, bár ő meghalt is. Minő gondolatokat, minő szokásokat, mennyi hibát kelle fölvennem az első frigyünkben, és második férjem nem fél hogy a multnak terheit és bajait a jövőndő magában hordja? Az özvegy úgy szólván hagyomány, örökség — egy annál veszélyes örökség, mert akkor midőn az ember magához veszi éppen nem ismeri.”

„En csodálám e finom érzést, és ujtatám kéréseimet, hogy a szerencsés öröklő lehessen. Valóban a mult nem látszék ijesztő természettel bírni Elődöm, a kimult férj durva állatias kicsapongó vala, és emléke özvegye előtt nem igen vala becses. Mi a szemé ye ntálatos bűneit illeti elég volt csak Zerline asszonyt ismerni, és meggyőződött mindeuki, hogy nem öröklé e elhalt ocsmányságait. A még az első házassági életből létező maradvány a nőnél a finom okoskodási modor vala, melyet a bölcsész férjétől tanult

kétségkül. Zerline asszony dicsekvék az okoskodásbani jártasságával, eleget is vádoló a nőket, hogy nem tudják és nem értik a következetesség elveit és az elvek következményeit.

„Azt hívém, hogy egy okoskodó nő okos embernek szerencse sors. Minden erőmet arra fordítam tehát, hogy Zerline asszonyt részemre hódítsam, és fölöttébb szerencsésnek érzém magamat, midőn ő belé egyezett, hogy engem férjének választand.

„Frigyünk első napjai csak nagyiták boldogságomat. Nőm nem rendkívüli, de legalább sok barátságot tanusita: egyébiránt olly pontosan okoskodott kötelességeiről, hogy mi kétségem sem marada, hogy azokat teljesíteni is. Az egy, mi nekem nem igen tetszék, az vala, hogy igen gyakran járt ki ájtatos foglalkozásai végzése miatt. En e buzgóságot tulságosnak találám. De mihelyt ebbéli észrevételeimet tenni akarám, szavamba vága:

— „Ezen lépéseim mondá ő, bizonyos adóság lerovása melly a multa vonatkozik, s melyet mintegy lefizetnem kell: férjem életében fogadást tévék azon reményben, hogy megjavuland. Ha azokat lerőtám, egészen a tied leendek hacsak ismét valamit fogadnom nem kellene rád nézve.

„A féltékenység volt a megholt férjnek egyik legnagyobb hibája: én nem akarván e hibát osztani Zerline asszonynak minden szabadságot meghagyék. Azonban bensőleg szidalmazni kezdém elődömet, ki így nőmre mintegy sirontúli gondot viselt.

„En annak, mit az öröklés ügyében füzetnek neveznek, csak első lapján valék még. — Egy nap a piaczon közeledni láték felém egy ismeretlent, katonás vala arcza és tanáros öltözete. Illendően kérdé ez tőlem, ha nem vagyok e második férje Zerline asszonynak, és igenlő válaszomra:

— „Uram, mondá én közel rokona voltam e nő első férjének, őszintén megvallom azt is, hogy mi egyenetlenkedtünk is e nőért; barátom bennem vetélytársat látott, elővigyázatból fölszólított, hogy házát kerülném. Az igazságnak tartozom azonban kimondani azt, hogy szerelmem nyilvánítása a nőnél soha nem nyert meghallgatást. Különben igaz, élethalálra megvívтам volna a férjjel.

„Az idegen e szavait nyájas szemtelenséggel mondá el, mi engem egészen bámulásra ragadott; ugyan illy hangon még így folytatá.

— „En eltávozék, tanítani Firenczébe aztán Napolymba. Itt szgény barátomtól egy, a halálos ágyon irt levelet vevék. Im a levél, hatetszik által adom olvasni.

„A megholt levele legalább is három lapnyi vala. A levél a barátok közti régi vitának említésével kezdődék; aztán mindent megbocsátván még kéri barátját, hogy zavarja meg eljöttével neje özvegyét: „Az orvosok adá még hozzá, figyelmeztetétek, hogy halála siettetve vala és hogy az csak akkor látá be Zerline asszony hűtlenségét. Siess barátom, boszuld meg becsületesemet. Tedd meg emlékemnek azt, mivel nekem tartoztal. A levél egy hagyományozással végződék, melly két ezer forintból álla, és Zerline asszony tárczájából vala fizetendő ama jeles barátoknak.

„Es e szerint tehát, mondá az ismeretlen, minthogy ön a második férje a nőnek, nem kétkellem, hogy nem volna egyszersmind részese a bűnténynek, melyet nekem kell boszulnom. Kövessen tehát engem valamely illendőbb helyre, hol ügyünket végezheszük.

„Látván azt, hogy az ismeretlen nem enyelg kezdék mentegelőzni, és könnyű vala ártatlanságomat bizonyítgatni, mert még Mantuában laktam akkor, midőn elődöm meghalt.

— „Elég tehát mondá elődöm barátja egészen változtatott érzellemmel. Igazolni fogom ön ártatlanságát, és másutt keresendem a bűnöst. Hanem csak kötelezvényt kérek a két ezer fról mellyet barátom hagyta részemre.

„En természetesen boszusan fordlték hátat

egy szó nélkül, és fölindulást jellemző arczczal sieték haza. De miről nyerek most tudomást? Tehát Zerline asszony hűtlen vala férje iránt? és nekem két elődöm volt egy helyett? Kegyetlen féltékenység kinza ekkor. Előhívám nőmet és kitöre boszum.

„Zerline asszony végig igen nyugodtan hallgata. Midőn már elvégeztem ő vállát emelinté, — mi joggal avatkozék én más ügyeibe? nem fogadtam e el a multat bármely környülményekkel? és férji előnyömnek visszahátási erővel is kell e birni?

„E kérdések igen lealázólagos megtétele után nőm más rendű ötletekre jött, de ki nem mondhatom mennyire átkoztam és kárhoztattam okoskodási követeléseit midőn őt a miután és tehát szavakkal hallám okoskodni a nő és férj hűtlensége fölött! Ő szerinte a nő azonnal föl van oldva a hűség esküjétől, mihelyt a férj azt nem állja, s a két házastársnak egyike hűtlensége jogositja a másikat is az esküszegésre. A végtelen okoskodások, a lélekismeret legfinomabb viszonyainak taglalása a hittanárt is bámulatra ragadta volna, engem pedig elbódítának.

„Es e szép okoskodás azon végződött, hogy kimondá, miképp a két ezer forint hagyományt csakugyan ki kell fizetnem, ha bár törvények nem kötelezhetnek is arra, de a megholt férj csakugyan vegére járt egész, és neje fele va-gyonának.

„Könnyű ebből azt itélni, hogy ezen éjszaka mitsem alhaték, Zerline asszony házassági elvei fölötti okoskodás horzasztóu ébren tartának.

„Másnap korán reggel nyilni hallám ajtómat, Zerline asszony misére mene. En is vállamra vetvén köpenyemet, fővegemet jól az arczra huzva, követém az ájtatos személyt, mellynek bölcsészete gyanusá tevé ájtatosságát.

„Mindameltett is imabázba mene: ott néhány perczig imádkozék aztán egy kis mellék ajtón kisuhan melly egy néptelen folyampartra vezetett. En utánna sieték. De, miután a templomból kiillant, többé nem láthatám. Egész levertséggel huzódék vissza, midőn a partnál megjelenék egy velenczei családapa Saturnin polgár, kit igen jól ismertem. Ennek is volt elég panaszlani valója neje magaviseletéről, mi tehát bennen: vonzalmat gerjeszte személye iránt; de ah az áruló! . . . lemene egy csolnakba, melly a part alatt vala elrejtve, és mihelyt belé ült, tovább evezte. A csolnak zárva volt. De én még az nap beszélék a sajkással néhány pénzdarab ségelmével, és megtudám, hogy egy nő a szomszéd imabázból előzte meg Saturnin polgártársat a sajkában.

„E fölfödözés majd örültté tön sem hallék sem nem láték. Még haza érkeztem után is sokkal levertebb voltam, hogysem haragudhassam. Zerline asszony már hon vára, és jól elijede azon arczvonásokon mellyeket haza cipelék. Kérdezgette is azonnal, végre kétségbeeső hangon így válaszolék:

„Te engem csalsz, . . . mindent tudok . . . Saturnin! . . . e szó kimondásánál majd elájulék ismét.

„Egy pilanatnyi csend után, Zerline asszony egyet sohajta, mintha sajnálkoznék rajtam, s aztán így szóla szép szeliden:

— „Ez mindkettőnkre szereacsétlenség mondá ő, mellyet még a megholt férj okozott. Igen Saturnin meg első férjem korabeli személye. Első férjem megérdemlé. hogy elleneszközökkel élettem légyen. . . . A jelen dolgokat úgy kell tekintenem, mint a multaknak folytatását a megholtak szerencsétlenségét, és mint annak tanujelét, hogy én jobban szerettem, és szerettem önmagamat, mint férjem magát, mert én nem árultattam, míg ő igen. Szóval e mult időbeli hűtlenség hozzám nem tartozik, és minde-nek után is több elégtételt nyujt, mint boszúságot!

„Oh bölcsészet, te pokoli fajzat! . . . Borzasztó haragot érzék kebelemben keletkezni, s azon félelemben, hogy a bölcsésznőt megöletném, a házból kirohanék. Hová menék e düh-

ban? Egyenesen Saturninhez megboszulandó a meggyalázást. — Látám őt: épp oly nyugodt vala, mint Zerline asszony, és épp oly erős bölcsészetében.

— „Mi panasza van önre haragudni? Kettőnk közül ki vette el másnak vagyonát, ugyan kérem csak nyilatkozzék? Valóban az ügy neveséges, minthogy ön neheztel reám, hol én vagyok azon állapotban, ki neheztelhetnék önre.

„Erre betevé orrom előtt az ajtót, s jó éjjet kívána. Már ekkor elkéseredtem összejártam a várost, míg megelémem a meghaltak barátját ki Nápolyból jöve ide, hogy megtorolja Zerline asszonyt. Ez fődöze fel annak nevét, kit mint bűnöst keres. Ennek tehát megigérni, hogy ha boszuállítását végrehajtani akarná, s lefizettetni a 2000 forintot, hogy tanuja leendek, hogy elvezetem Saturninhez, ez mind csak pilanat műve vala.

„Akármint legyen is a dolog gondolok magunkban, de Saturninnak felelni kell. Egyébiránt minthogy elméletekben olly igen otthonos, tehát a megholtak levele őt kényszeríteni fogja, hogy minket kövessen.

„A vita nem vala hoszas. Az én barátom az ismeretlen, bár bölcsész vala is, a kardot épp olly ügyesen forgatá, mint dühösen. A második lépésnél Saturnin már egy fához lón szegezve. Egy neme a végrehajtásnak, melly megvallom, kevés szánalmat gerjesztett bennem.

„Zerline asszony, tudván a szerepet, melyet én játszottam ez ügyben, nem ohajta többé látni; egy öreg rokonához vonula, és az ájtatóságot a végletig vivé. Hogy őt ismét haza nyerhessem, a tanárt kérem föl, hogy egy engem igazoló okiratot fogalmazzon, mellyben kimondva lenne, hogy én jogosan nyomtam el Saturnint.

„Igen, de nőm e hatalmas indokra nem változék. Ebből ítélhetém azt is, hogy bölcsészete csak színlett, és csak szenvedélyeinek szépítésére használja. Elragadván Zerline asszonyt egy heves láz, végrendeletében reám hagyá minden vagyonának elméleti örökségét.“

Ezeket emeléndván Myron polgár, sohajok közt vonula vissza ismét a fák közé.

X.

Andor újabb balesetei.

Andorunk, kit már szem elől vesztenk, az alatt az időt használá. Mindég kinoztatván a szeretés és szerettetés szükségétől, a szeretetre méltó Lizett kisasszonyról gondolkodék: nem emlékezek kellemesb szemekre sem több bájra, és soha az özvegység igája, mellybe ura hajtá még olly nehéznek, kegyetlennek nem tetszék mint most. Lassankint hevülven gondolataiban, szenvedélye valóságos tűz lón. Andor tetőtől talpig égett: félni lehe, hogy önmagát emészti. Váya mint csak nem csillapult. Alig hogy ura kihúzta lábát, ő azonnal a gitarré mellett vala, ezt újra folszalagozá, fülhangolá; aztán kezében tartva a hangszert megtudakolá a leányzót, ha egy kevés zenével nem háborítandja e érzelmeit Lizette ugy színlelé magát mint egy vad leány, ki szegény Andorunkat erkelye alatt csak nyögni, buslakodni hagyá. Egyébiránt a szerenadók Daniában nem is valának dívatban, és a bírálók találtak is volna a hangokban valanui becsmerlendő.

Volt azonban olly szerencsés Andor, hogy titkon a terembe juthatott, és itt annyira hevülve érzé szenvedélyét, hogy az udvarlás mellett még tolakodó, és hevessége miatt győzelmes is lón. Szépen leirá Andor ama nyomoru, és panaszteljes életet, mellyet Lajos reá erőszakola. S valóban Andor olly érzékenyen festé állapotát, hogy Lizett elérzékenyedéstől tartván inkább egy sétát szándékozá tenni a szabadban.

Szerencsétlenségre azon hely hová később a cselédpár letelepedni elhatározá magát azon lugos vala, mellyhez közel Lajos és Eric az unalmas költővel lakomáztak, és a haggok mellye-

ket hallának a vendégek, éppen Andor hangszerreí voltak. Midőn Myron polgártárs történetét végzé, a két uracs, éppen olly vigan mint a költő boszusan a Zerline asszony viszonyaiba kezdé mélyedni, de a gitarehangok másfelé csavarák érzelmeiket.

„Istenemre mondom, fogadni mernék hogy e hangok egy eltévelyedett szerelmes pártól jönnek itt a lugos közül. Eric, nem néznök meg egy pilanatra a vad gerlét ott?

Odoacre ugyan félté Eric barátját, a veszélytől, de akaratlanul is követé őket.

Egy két bokortövis karczolás és bukálás után reá bukkanának a párra; a leány amohos loczán ülven figyelmes szemeket látszék függeszteni az udvarlóra; ez pedig édesden térdepele előtte, és midőn a keresők oda érének a gitarré félre vala téve s Andor a hölgyecske kezét tartá övéivel. Lizett azonnal megszaladt; Andor pedig kellemetlen helyzetben találhatta magát midőn urával igen közelről rézhete farkaszemet.

Az egyik haragját a másik ijedtségét kimondani vagy leírni lehetlen. Az ur kardot ránta inasára hogy darabokba vagdalja, Andor pedig lábhoz horulván kegyelmet esde, igérvén hogy igy többé nem találhatik.

Az erélyes szavakban adott tanitást képzelni lehet.

Eric közbeveté magát, ki miután Myron is azzal menté az inast, hogy még fiatal lévén kevés tapasztalattal bír e tekintetben, vissza indulának a városba midőn Eric igy szóla:

„Egy ötletem van, nem tudom ha fog e tetszeni, de új barátságunk, és közös érdekiünkben szól, a nő gyüloletről. Ez éjen a kertben alárczos táncvizigalmat tartandanak: én ez ügyben ifju korom és külsőm segelmével kedvezőn öltözhetnék nő ruhába. Mit mond ön erre? Majd megmutatom én, hogy értem a nők minden kaczer mozdalataikat, ravasz udvariságukat és minden finom pajzanságukat. Jöjjön ön velem meglátandja minő jól szerepelem ezeket. Hány férfit ingerlendek föl, és hagyok el ismét, hány esküt fogadok, és török meg ismét.“

Lajos elfogadá a meghívást egy mosolylyal bár a beszéd, melly nem tudá minő, de különös elidegenítő hatást gerjesztvén bizalmatlanság első indokának vala tekinthető, nem is tetszék Lajosnkn.

Mi a költőt illeté, ennek ez nem a legjobban tetszék, és nem csak haragos, de lehet mondani majd féltékeny arczut mutata.

(Folytatjuk.)

Regényes jelenetek a francz udvari életből.

III. Henrik.

A király boszut áll.

(1588.)

(Vége.)

A nép melly a jarmachi hőstől nagy tetteket remélt, nemsokára csalva látá magát reményeiben. Henriek, ki mint anjoi herczeg francz hon bálványa vala, kevés idő mulva miután a trónra lépett közgyűlölség tárgya lón: de nem is volt nép gyűlölete soha igazságosb, mert Henrik éppen ugy mint Károly fivére korcs vala, pulya, rest, halogató, határozatlan, baliteletű, eliő téletekkel bélelt, tékozló és kihágó vala, oktalan magaviselete napról napra utáltabbá tevő őt. Reggel mint Sardanapal hajdan, nőruhába butkolva nő-munkákkal fogkalkozék; este durva barátsuhát ölte föl, csatok helyett halálföket rakatott föl czipőire, és olvasójával kezében az ájtatost színlelé e királyi bűmös. De udvarában hemzsege a sok istentagadó, káromló, tanyérnyaló, jós, csillagász, lélekvesztő, kisértethajhászó és kéjhölgy. A pénzt melly az álladalom tulajdona volt, ő elvesztegeté majmokra, kutyákra s más ritkaságokra, mellyeket ide-

gen országokból hazata. Az ő átkozott vesztegetésének köszönheti francz hon a papírpénznek föltalalását, azon rossz rész a pénzügyi testben, melly mindég tovább terjedvén ennek velejét, megemészti.

A nép már morogni kezdé. Az elégületlenek élén álla Guise hg, ki bátorsága és erélyessége által, mellyet a catholica hit iránt tanusita, a nép kegyét megnyeré.

Medicis félelemmel látván növekedni a Guisek hatalmát, fíját ébreszté.

— Ébredj föl szörnyű tétlenségéből, mondá az anya, midőn fíja épp termének falait ábrákkal ékesítgeté, hisz vész fenyeget . . . . .

— Oh anyám, te mindenült csak veszélyt látsz.

— De hát mi gonosz szellem ámita el? Tehát nem látod világosan, hogy Balafre el akar nyomni.

— Kicsinség; ugye anyám csinos e rézmetszés?

— Jó Henrikem, jó fiam, ugyan hallgasd meg az intő szöveget. Nézz magad körül, hisz Balafre a trónra törekszik.

— Kedves anyám, mit gondol, ide helyezzem e vagy amoda ezen ábrát?

— Oh minő gondtalanság. Nem súgja becsület érzeted, hogy ama szemtelen szolga lelkűt, ki magát földel akarja emelni, lealázni, buktatni kell. Vagy el akarod raboltatni töled a francz koronát.

— A manóban! azt csak nem akarom, monda mintegy fölébredve, midőn a lábtóról leugrék. — Igazad van anyám, Guise herczeg már hánykodó, veszélyes kezd lenni . . . . .

— Tilalmad daczára is merénykedett Párisba jőni. — A nép őt örömtapssal fogadta, s csoportonként sietvén hazzá: igy kiálta: éljen Guise herczeg; sőt még az utcák is virágokkal valának megrakva; a nép letérdelve csókola kezét, és ismélle: éljen a catholikusokat megmentő és vedő herczeg.

— A nép csak söpredék, mellynek kegyei változóbbak, mint az idő Aprilben. Ma átkozza azt, kit még tegnap istenített. En még csak gyermek valék, midőn már igy fogada: éljen az anjoui herczeg . . . . .

— Most azt mondja: le a királylyal

— Legyen átkozott e nép de te csak szólj, és én tenni fogok.

— Tehát boszuld meg magadat azon, ki téged megbuktatni ohajt.

— Igazad van anyám, megboszulom magam, bűnhödni fog, Balafre, de keservesen. Oh az oktalan! De megmutatom én neki, hogy még király vagyok. — Csak e képeket tapasztom még föl, aztán megyek hozzád, veled tanácskozandó.

Katalin visszatért termeibe, a király pedig egy rossz dalt dudola. Kevés idő mulva Joly hempergőzébe az ajtón.

— Sir, az előteremben ama csinos virágos leány várakozik, ki a mult vasárnap a Notre-Dame imaházban olly igen megtetszett. Ügykeztem föltalálni lakását és reá venni, hogy a kastélyba jőne.

— Atkozott kölyök, vezesd be, ...

Két nappal később midőn Guise herczeg a királyi tanácssterembe bemenni akarna, kilencz bérencz megtámadá azt, és meggyilkolá. Illyen kivégzést ére négy nap mulva Guise herczeg fivére a hibornok egy börtönben, hova hurczolta-ték.

III. Henrik kimulása.

(1589.)

A Guisek meggyilkolása egész francz hontrémülésbe hozá, A nép, melly a boszunak szabadon engedé át magát, a király arczképeit mind összetépé czimeit a sárba tapodá.

— Az imaházak megtelének könyörgőkkel, hogy isten Henriket a világból szólítsa el. A hittani szakosztály (sorbonne) fölmenté a népet esküjétől és folszólitá, hogy a zsarnok király el-

len fegyverkezzen. V. Sixtus pápa szinte ki-
mondá a királyra az egyházi átkot, és a szent
atya példája hatván az elsőbb rendű papságra
csak a király megölésére tanítá.

Óljétek meg a judásfajt, és az egyház ál-
dani fog titeket mondák ők. A király pedig éle-
tét Párisban már biztosnak nem látván Plessisbe
meneküle, mert ez vala az egyedüli menekülés,
hogy a navarrai királyllyal itt kibékülvén, ma-
gát erősítse a fölkelő ligue ellen, mellynek
élén a mayenni herczeg álla, s ki az álladalom
altábornokává ne-
vezteték.

A király tehát
és frigyes fejed-
elmi társa (mert ez
is protestans üld-
dőző vala) 40000
főnyi sereggel in-
dulának Páris el-
len, hogy azt meg-
szálják.

A két Henrik
St. Cloud fölött
áll a dombokon.

— O Páris —
mondá Henrik —
te széke birodal-
mamnak, te da-
czolni kezdesz, ér-
vágásra van szük-
séged, hogy ismét
helyreálljon egész
séged. De kevés
nap mulva csak
hült helyed leend.

— Sire, szóla
Bourbon Henrik
a győzelmes szá-
nakodni foga győ-
zöttön.

— Nem nem,
monda Valois Hen-
rik forrván benne
a bosszu, Párist a lángok fogják fölemészteni
és mint Nero fogok gyönyörködni a lángok-
ban, valóban kár egy illy csinos szép városért

Aug. elsőjén, két nap után mióta a király
St. Cloudban vala a főügyvédnél regi hét órakor
egy csinos ifju domonkos barát jelene meg; szü-
letése helye Sorbonne, neve Clement Jakab.

— Mit akar ön kérdi Lagueste.

— A királyllyal akarok szólni . . . .

— Mi iránt?

— Egy levele van nálam és egy igen fon-
tos titok, mellyet egyedül személyének fedez-
hetek föl.

ván a gyilkos kiálta ismét, és megsebesíté gyil-
kosát is.

Beszaladnak az udvaroncok, látván mi tör-
tént a szerzetes egy tördőfés aldozata lón. Egy
percczel később Bourbon Henrik a terembe lép.
Isten! mi ez? s a sebzett király lábaihoz borul.

— Testvér, mondá az erejéből fogyni kez-
dő király: láthatod, miképp bántak velem elle-
neim kik a tied is: vigyázz nehogy te is így
járj. Erzem, hogy meg kell halnom. — Ura-
im! mond a király elhaló hangon, mint baráto-
tok tanácslom, és mint királyotok

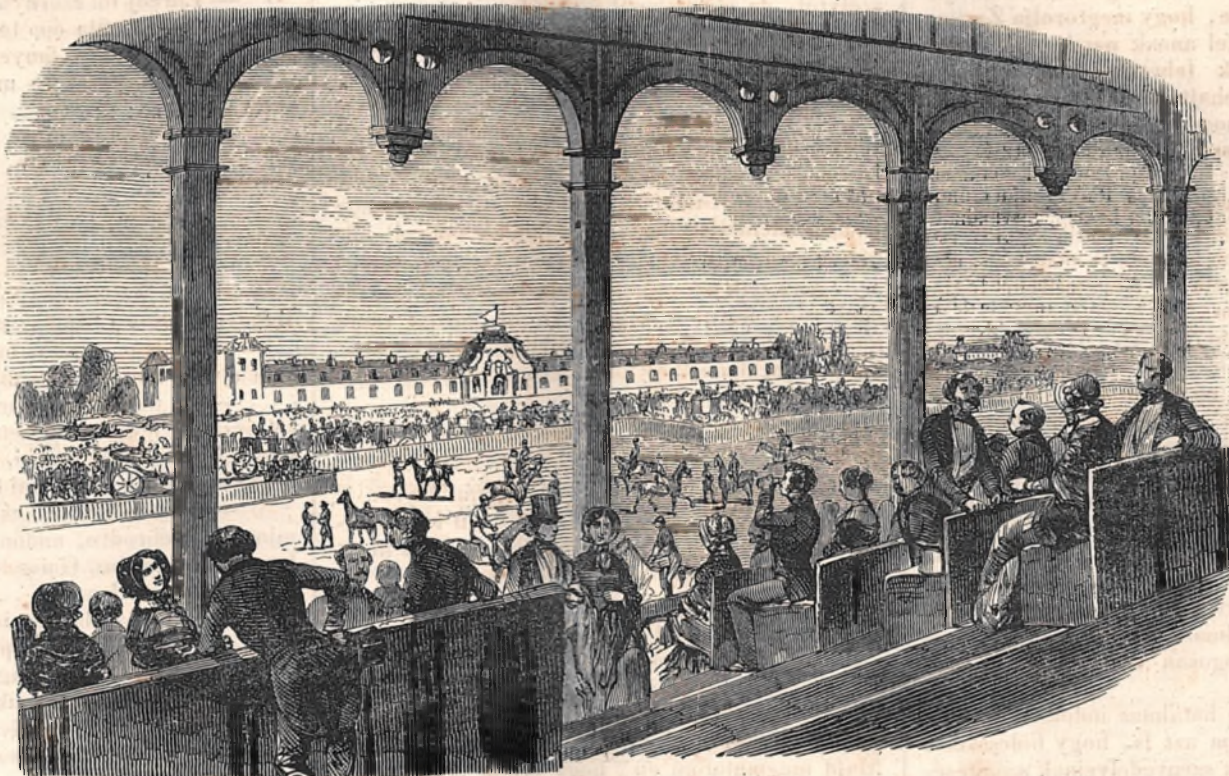
parancsolom, hogy
kimulásom után
Bourbon Henriket
ismerjétek el ki-
rálynak, és legye-
tek hozzá azon
hűséggel, mellyel
hozzám volta-
tok.

Nem sok időre
utószor lehelt a
király és életét egy
sohajjal végzé.

Eltének 39. ura-
kodásának 15dik
évében halt meg.
O vele mult ki a
valois ág, melly
VI. Fülöppel 1328
kezdődvén 12 ki-
rályt ada francz-
honnak.

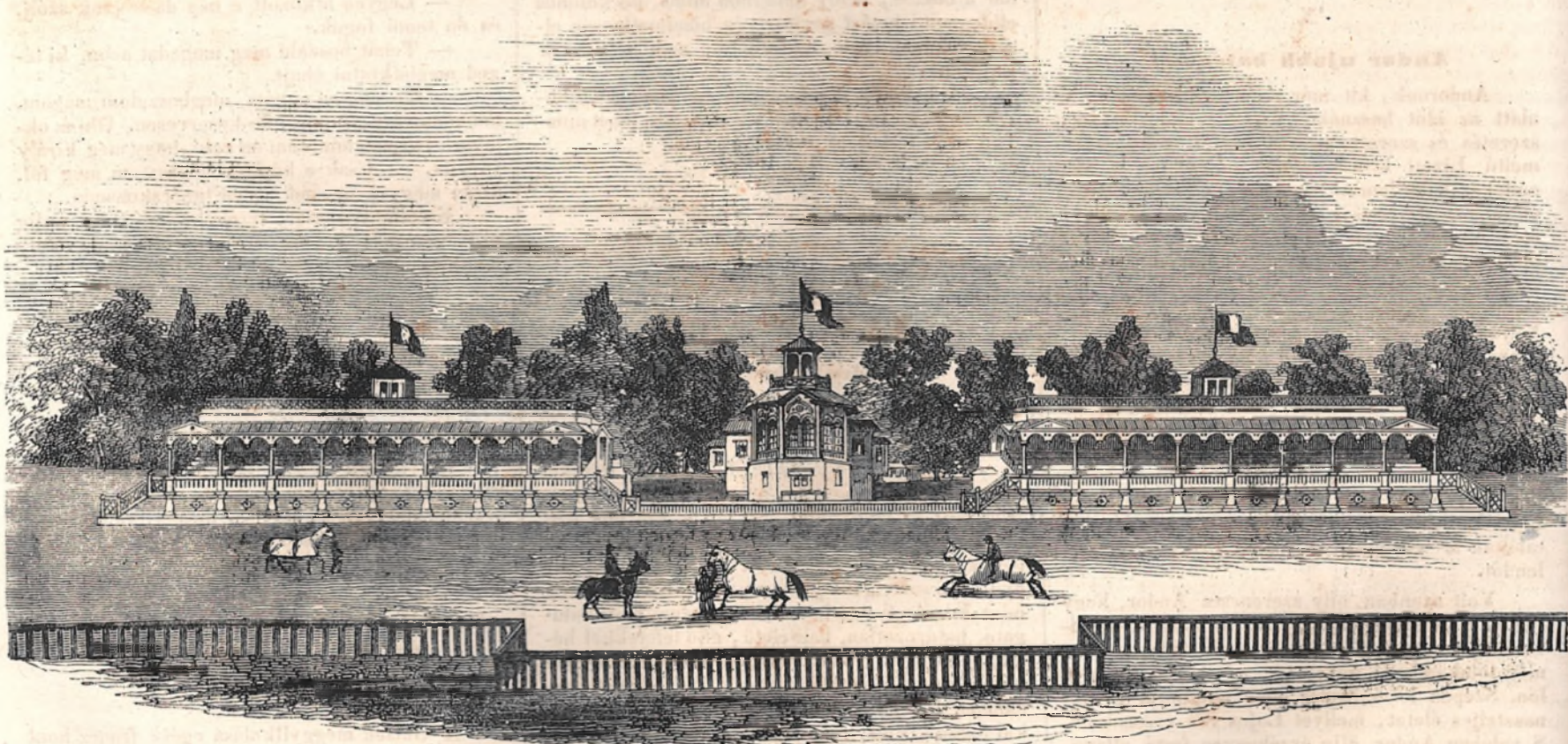
A király halála
mindenütt nagy
örömet gerjeszte.
A nép kicsapongó
örömöknek en-
gedte őt magát;
az utcákon öröm-
tűzek rakattak.
Montpensier her-
cegnő, Guise hg. nővére azon boszuvágyó nő, ki

ocsmán szerelmi szenvedélyét csak azért izlet-
tette az ifju szerzetessel, hogy boszuvágyának esz-

Versenytéri páholyok belsejének.

— A barátot bejelentik, és bebocsátatik.
Az udvaroncok eltávoznak. Clement átnyújtja
a levelet, a király hátat fordítva olvasni kezd;

Pálya-udvar és az új biró-páholyok.

a minő Páris. de becsületem megkívánja, hogy
méltó boszut álljak. Jaj neked Mayenne herczeg
ha kezeimbe kerülsz, találandok én számodra
szinte olly büntetést, a minő daczol.

ez alatt a szerzetes tört von ki zsebéből, és azt
a király teste alsó részébe dőfi.

— Gyilkos Gyilkos! kiálta Henrik, kihúz-

közéül megnyerje, most örömmel kocsizott az ut-
czákon mondván: örvendj, a kigyó nem él már! A
királygyilkos arcsképe a templomokban helyet
nyere. Clement anyja a Liguetől nyugdíjat nyere.

Midőn a pápa a király, meggyilkoltatását megtudta, több bibornokok jelenlétében azt nyilvánította: „hogy a fejedelmek száma egy ostoba kölyökkel kevesbedett. Szándoka is volt a szent atyának, a király gyilkost, mint a szabadság vértanúját a szentek sorába igatni, és megváltónak nevezék.

Bourbon Henrik azonban a holt testet né-

jutni, vagy eleve kellett szálláshelyről gondoskodni azt jó öszlet foglalóval biztosítani az ottani lakosoknál, vagy sátrat az arabok mintájára magával hozatni, vagy helyet nem talált az élvezetekről eltiltatott nem gondoskodása által. Most a dolgok változtak.

Egyébiránt a most egy éjjelitanyzás, mely a más időkben egy hétig tartott — ad mégis

élteli idejüket: itt ül a bíróság, itt történnek a fogadások, itt ígéretek eme vagy ama helyen leendő megjelenésre. Egy más páholyban beiratnak a lovak, megtudatik a lovak sulya s beiratnak a fogadások is, mellyek egy vagy más lóra tétetvék.

A futtatásnak egy nap vége lévén a verseny hősök | valamint a nővilág is estére Párisba szét

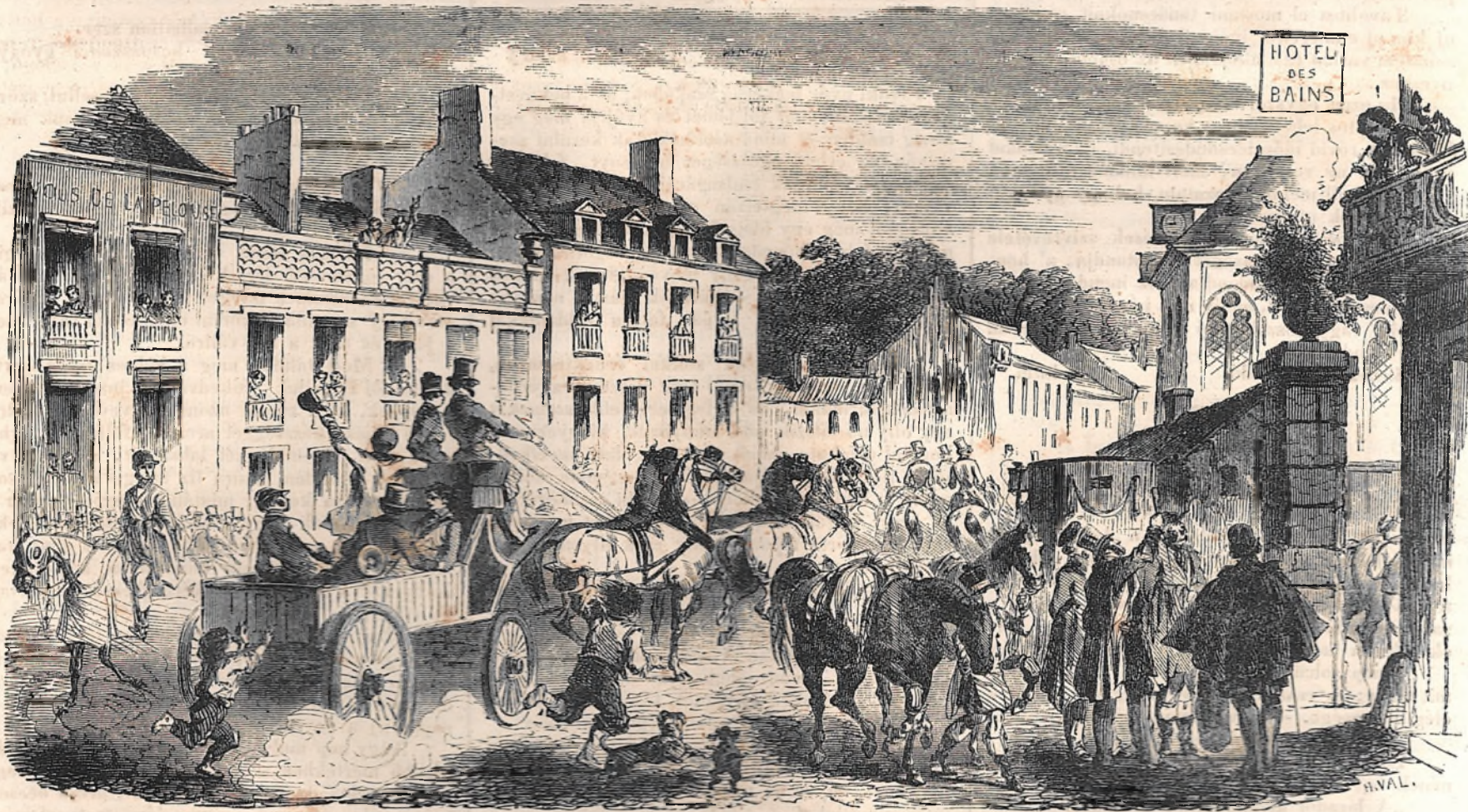

Lovak udvara.

gyelésre itélé, hogy aztán elégettessék. — A gyermek nélküli királyné férje halála után Moulinsba vonult, hol 1601 meghalt.

meglepő iszemélyzetet. A számos uti kocsi, társzeker egyenruhás kocsis lovasz, inas, kéziló, futoló nagy vegyületet képeznek: kivált mint-hogy ez mind mozog, mind a legnagyobb élénkséggel sűrűg készülétei és teendői körül.

oszlik ismét a helybeliek nagy szomorúságára, kik eddig az egy hétig tartott költekezésnek nem kevésse örvendettek.

A versenyzők eloszlása.

Lóverseny Chantillyben.

Több évek előtt, de még csak 1847 is Chantillyben, a futtatások és fogadások fővárosában annak ki a versenyek ideje alatt tető alá kívánt

A négy ábrához kevés szöveggel szolgálhatunk, s a mi fő érdek a futtatás vagy versenyzés csak látélv. De szép és meglepő a készület, melynek ábrázolása okvetlen érdekes.

Az első ábra mutatja a páholyok belsejét; ezekben élikle a sportsmannek keresett

Egy tárgy két szempontból tekintve.

1.

Sir!

Ha kívánja, hogy véleményemet a dolgok

jelen állásáról szabadon és tartózkodás nélkül kimondjam, nem tartom szükségesnek visszatekinteni a népek elégtelenségét előidéző indokokra, mely elégtelenség az idő folytával zajos forrongásba ment által, és kifejtett fölkeléssel végződött.

A nép kívánatainak annak idejében teljesítése nem sülyesztette volna önt azon kellemetlen helyzetbe, hogy véleményemet kikérje, és most is csak azt válaszolhatom, mit bármikor válaszoltam volna:

„Vegye ön figyelmebe e kívánatokat, és gondolkodjék irántuk becsületesen“.

Az igazságos és alapos követelések azonnal megszűnendők.

Biztosítson tehát az alkotmány által a népek sajtószabadságot, szabad vallás gyakorlatot, gyülekezési jogot, esküdtszékeket.

Rendezze a népfölgyverkezést, és kevesbitse az állandó hadsereget, ama valódi szegénységi telepítvényt, a lehető legkisebb arányban.

Egyszerűsítse a törvényszolgáltatást és kormánykezelést, mi által a polgári tisztviselők költséges serge fölöslegessé válik nagy részben.

Nyilvánítsa és mondja ki a tisztviselők felelősségét, távolítsa el ezek henyelését, mi a népet nyomorára csak jobban emlékezteti

Elégedjen meg a hatalommal, melyet átenged az alkotmány, a többi teendőkre pedig fogadja el a népképviselek utasításait és tanácsait, kik a szabadelvű választási törvények alapján a közvéleményt jobbadán híven képviselendik.

Hisz igen is könnyű a nép kegyét megnyerni.

Legyen ön alkotmányos király a szó igaz értelmében, és istenitetni fog.

De mindennek előtt őszinteség szükséges!

Körébe épp oly becsületes szándéku emberek gyűjtsön, kik a népet szeretik, és távolítsa el minden más egyént, különösen ovakodjék ollyasoktól, kiket a nép gyűlöl, ha ilyenkor mindjárt tulajdon nézeteit kellene is föl áldozni.

Távolítsa el mostani tanácsnokait mert az új kor új embereket igényel s a régiektől a nép sohasem várhat csatlakoztatást az újabb idő igényeihez.

Ha ezen egyszerű elvek által vezéreltetni ön magát, biztos lehet abban, hogy a lázadások néphullámaival rövid időn lecsönDESítendi, de csodákat egyáltalán ne reméljen, mert minden forrásnak keresztül kell menni fokazatain, ahoggy gyógyulást ohajtnak utánna.

Ezen őszinte figyelmeztetések szivrevétele által a nép elégtelenségét elhárítandja, a' honnak a békét vissza adandja s az ingadozó trónt ismét megerősítendi, mely más bánásmód mellett rövidebb vagy hosszabb idő után, de bizonyosan összeroskadand.

Sirhez ragaszkodó

Őszintei.

II.

Fölséged

legfölsőbb kívánata nézetemet a dolgok állása iránt jelenben nyilvánítani olly parancs volt nekem, melynek teljesítését ezennel sietve kötelességemnek tartom a nélkül hogy e miatt a zavarok okaiba bocsátkoznék; különben is olly okok lévén mellyek mit sem nyomnak minthogy a nép sohasem tudja, hogy tulajdonképen mit akar; és csak csupa elégtelenségből származik elégtelensége. — Nézetem tehát mindenkor:

„Mit sem engedni.“

És ha a viszonyok egy időre ollyanok lennének is, hogy veszélyes lenne:

„A lázadói kívánatokkal dacolni,“

szükség egy ideig időzni. Visgálatot kell igérni, de kezeit megkötni engedni a világrt sem kell.

Ha szerény szózatomat fölséged elébb meghallgatni méltoztatott volna, ennyire nem jutunk soha; a söpredékek alkuba bocsátkozni nem kénszerülünk soha.

Most haboztatni kell addig, mig első heve

elmulik, s aztán hirtelen lehet ismét korlátozni őket.

Ha fölséged intésemet szivre veszi, a nép kegyét a legrövidebb idő alatt ismét birandja, hogy nyugalma soha többé meg ne háboritassék.

Mindennek előtt állítson szoros sajtó-ügyelést, hogy csak egy gáncs se háborgassa a kormányrendszert.

Tiltson el minden politikai és nem politikai gyűléseket, egyleteket, bárminő czéluk legyen is.

A törvénykezés lassabb menettel kezeltessék, a kormánylatot bonyolítani szükséges, mert ehez aztán egy jó sereg tisztviselőket — mint öntudat nélküli vak eszközöket — lehet szerezni; mi által ismét a nép tavolítatik el, mely csak igenis éber szemmel függ rajtunk.

De fő főgondjat az állandó hadseregre fordítsa, melyet a honvédelem ürügye alatt hihetlen nagyra emelhet.

Ha a sorkatonaságot minden kitelhető kegyelet által szent személyének megnyerte, fegyverezze le a söpredék tömeget, és úr leend biróalmában.

Nagy sereg katonaság jó eszköz még a nép erejének, s vagyonának fogyasztására is; szóval:

„Legyen fölséged király a szó magas értelmében,“ és soha ne feledje, hogy

A harminczhat fontosok ultima ratio regis maradnak.

Ezen egyszerű elveknek alkalmazása által rövid időn sikerülend a szentelenül megingatott trónt ismét megerősíteni, a nép ingerlőit keményen megzabolázni és megsemmisíteni, és

A régi rendszert a népek üdvére hirtelen még egyszer visszavarázsolni hogy soha tudni nem fogják, mi boldogítja őket

A legmélyebb hódolattal törekszem maradni Fölségednek

legalázatosbja
Macskaháti.

A hatalmas nagy északi fény

az 1848ki nyár legvégső szakában, és a bekövetkezett ősszel tűnt föl ismét és nyújtja még egy korig csábfényét mind azoknak, kik kerülni szeretvén az érlelő egészséges napfényt, fuldokló sietséggel tódulnak csalsugárai halálhozó beszívására, hogy megtelvé az éretlen vesztegető anyaggal még egy ideig föntarthassák magukat a néhol máris föltűnedező erős napsugarak ellen. A gyáva álfényt — mely lényegükhöz különben legjobban hozzá illik — keresők száma mintegy negyvenen lehetnek a pár fattyu toldalékkal együtt.

Személyes leírásuk sokkal érdektelenebb, hogy sem papirt és tentát erre vesztegetni érdemesnek tartanám, de a legmeredtebb szemeket egy olly nő látszik oda irányozni, ki gyermekkorától a fekete palást sötétsége alatt nevelkedvén a tiszta fényt teljes életében meg nem szokta, miért is legkedvesb előtte ez északi csábfény; de az egész bagoly-csapat is bizton lehet mondani, csak egy korcs fajzat, mely csak ilyen fényen tápláltatott.

Most körbe állva az álfény előtt imigy óbágnak:

Téged tisztelünk mi, mióta léteünk, vagy legalább nyomorultan evirzkelünk terhes pályánkon, te hozzád vonzódnak mint delejtő az északi sarkhoz. Neked tartozunk tisztelettel, neked fődözünk föl minden nyomort legőszintébben.

Elismerjük előtled, hogy mi vagyunk ama gyöngé lámpák mellyek nem tündöklének nem fénylenek ugyan de mégis elvakítani törekszünk számos milliokat.

Mint lámpák sok ideig pislogtunk a szegény magyar és német elem zsirján az elvonult kamrában, egy közülünk azonban már spiritusba tétett.

De ha a fenyegető tiszta napsugarak föltűnendének, te sem fogsz megmenthetni az elolástól.

Oh hatalmas, azon napsugár, mely gyöngé pislogásunkat elnyomni fenyeget.

Már is számosan sietnek és sokan azok közül, kik zsirokkal tápláltak bennünket, a győzelmes sugarak felé, és hirdetik vesztünket.

Kérünk azért tégedet, feszítsd meg minden erődöt, és világíts még lehetséges nekünk a sötétben; feszítsd meg minden erődöt a sötétséget még föntartani, mert tudod, hogy ennek enyészétével létünk is veget ér.

Van még egy két buja szatelljánk is, ezeknek is minden erőfeszítését fölkértük.

Elégge törekszünk föjtő gőzünkkel a napnak udvart keríteni, sőt vérfoltokat is reá ragasztani, hogy fénye ne terjedhessen; de ha a sugarak olly állhatatosan lövellendik fényüket, mi enyészni kényszerünk.

Oh mennyire ohajtanók fényedet délfele is elterjeszteni, de hasztalan, oit a napnak ereje minden álfényt elfojtott már.

Annál fogva sürgetőleg kérünk: légy segélyünkre északi fényeddél, drabantjaidal, és csábgőzeiddel, nehogy veszni kényszerünk.

A legmélyebb alázatossággal

hódoló
40 álsugaraid.

Afrikai hírnök.

Uj és érdekes közlemények a nép mindennapi, de még kevésbé ismeretes életéből.

(Folytatás.)

— És mit tehetnél megmentésére? kérdé Dzsellul szánakozó arczczal.

— A rumi ismét örvendeni kezdett, bátorságban vélvén magát.

— Minthogy a kór a fejében vantess, elvághatnók azt.

— Kórt?

— Nem, a főt. Ez csalhatlan szer.

Ez már mesze haladt hasonszenvi gyógy-mód, gondolám magamban.

— Tehát igen jól van folytatá Dzsellul, szörpölgetvén folyvást keleti italát; kísértsük meg tehát a módszert vagy mást.

— Jó.

Mit gondolsz te egy ifju korlátlanról? Most a böjt első napjában vagyunk, és a böjt tetszik az Úrnak.

— Mi sem leend hathatós, uram; mégis a szer foganatosb leend, ha minden nap multával vagy harmincz ütletet kap, tizet a talpára, minthogy ez a főbeli kórral ellentétben van, tizet a jobb és tizet a bal vállra.

— Most találók meg a helyes orvos szert, kiálta föl Dzsellul, jókedvűen, intvén két poroslónak, ki a rumut azonnal átvevé, a földre teirté egész készséggel arczczal föllele az agha sátra előtt, fölemelé két lábszárát, és felváltva egymást mezetlen lábára tiz ütletet sujta; a sor most a vállra került; miután a szegény ember a sarokba löketék hogy szabadon vehessen lélekzetet, miben egyszersmind tápláléka is álla; italul pedig fölhasználható mind azon könnyeket, mellyeket a fájdalom és kétségbeesés facsartak ki szeméből.

Minthogy a böjt negyven nap tart, a rumi pedig jó számoló volt, hamar kiveté ujjai segelmével, hogy igy nyolczvan lakomát gazdálkodik meg, (mert a keresztények kétszer esznek naponta) a és 120 ütletet szenvedend.

Négy nap mulva az orvos rendelvénye már kisebb mértékben szolgáltaték. A rumi betegsége hirtelen gyógyulásnak indult, arczza béésék halványula, szeme homályos lón, teste elgyöngüle, gyomra szenvedte. A ehség nagy mértékben jelenkezék belsejében, a szomj torkát égeté, pokróczán ugy terüle el, mint holt test.

A tizenötödik nap hajnalán a Dzsellul-ben-Taieb család minden lovagai lóra ültek, és sorbaálltak hátra vetett fegyverrel az agha sátra előtt.

Dzsellul is mihamar megjelent, kevélen nehezdedvén arany kengyeleire, szeme átható, homloka fénylő vala. Foglyára megvetőleg szánakozó tekintetet vete, mintha az egy beteg eb volna, és lova patkónyomait ugatná.

A csapat megindult ugyan, de csata állását nem változtatta. Az agha a középbe vevé magát a kaidok körülvevők, ernyője utána vitetett valamint az apród is ki hosszú fegyverét utána vivé egy szelenczével, mellyben korál, aranyzüst és kagyló ékességek voltak. A zene álla tárogató, dobcsengő réztányérból, száz lépésre helyezve a közép előtt a sok vörös, fehér, kék zöld, nyitott és keresztbe tett kezekkel ékesített zászlókkal, kiáltván mindnyájan: Allah hatalmas nevé. Három órányira a sátólótól a Dzsellul csapata találkozik egy csapat örvadászaival, melly úgy halada előre mint emez. Most egyszerre kiugratnak a Dzsellul csapatából szárnyas emberek, és sebes vágatva haladnak a vadászok felé kettenkint hegyes sarkot képezve egész a vadászok átellenében, mit ők is szintén cselekszenek.

Kevéssel a találkozás előtt mindenik kilövi fegyverét, s azzal hirtelen visszafordul ismét a sebes vágatást folytatva.

E csapat előőr nem más volt, mint Mehidin-ben-Dallis legénsége, keresvén mennyasszonyát Uránnak, melly a föltűnt első csillagnál szebb vala.

A tér, melly a két csapat közt vala még, már igen csekély volt, megtelve az is lovagokkal kik ide s tova ugráltaták szép paripáikat, örökiáltásokkal zavarván a csendet. Egyszerre csak előjő a Beni-Mokur csapatából egy fényes öltözött lovag, Ben-Dailis. Fölüle egy fekete menre, mellynek orrrlyukai a tűztől dagadának; serényét a lengő szél emelinté, farka pedig bodor mint zsidóhaj. Futása sebes vala. ágaskodása nemes, leereszkedése könnyű, fénylő barson burkolata homályosító anyagul szolgálván a nap sugarainak. E lovag nyeregyszerzámá tudókló vala. Zöld barson nyeregtakaró és kantár arannyal himezve, nehéz arany kengyel függő szép ezüst czafrangok egészítik ki a készületet. Mind ez ékességeket azonban fölülhaladá a lovag öltözete. Az ezer gomb a ruházaton annyi gyémánt volt, (a keletiek elbeszélési modora igen nagyító, az ezer gomb helyett érts harminczat.) Melléne egészen aranyos posztóból vala, lábain tugarthi aszonyok által himzett kelme díszelgett, a fodrozat pedig madár szárnyai könnyű volt. Tumakjait (lábtlyui) nem kevésbé ékíték drágakövek, mint egy ércz, melly ezüstnél sokkal többet ér (1).

A hasonlíthatlan szép lovag tehát elérkezék Dzsellul-ben-Taiéh elibe, lova pedig miután a sebes vágatás által kemény földbe is bevésé lábnyomait hirtelen megállapodék, hátulsó lábait legörbítvé, első két tagát feje felé emelé, aztán behajtván azokat leereszkedék, fülét és fejét lealázá a vendég előtt. Ekkor ben-Dalis alázatosan ki-durrantá fegyverét jövendő apjoka lábához. Még alig hangzék el a lövés, midőn a lehajolt ló egy erőlyes ugrás által talpon álla, s a harzi indulót kezdő zene közdé saját vignyerítését és nemes tánczát végíté.

Mahidin-ben-Dailis ősi szokás szerint 400 lovassal késérteté magát kik közt barátai, rokonai, szolgálai valának, de mind a legválogatottabb öltözetben, mellyet a tartományban látni leheté.

A jelenet pompás és nagyszerű vala. A két csapat most a Dzsellul tanyába tért, folytatván a képzeletdus játékok. Ben-Dailis magával hozta máhát is hat roppant tevén, melly közül négy e sátrakat hozá. Kettőben a család nőszemélyzete vala melly a jegyeshez tartozott, kihez még Fatma gondolandó, a más kettőben a jegyes rabnejeit hordák. Végre az utolsó két tevé másnemű máhakkal vala terhelve.

E csapat mögött mintegy két órai távolban közeledék egy nyögésteve, mellyet a vőlegény bátyja Ben-Uda ajándékozta Dzsellul-ben-Taiének. A két család fő löháton halada be a roppant sátorba, s aztán leszállának, hogy a vastag szőnyegre telepedjenek kávé izelgetni, várván az ünnepély kezdetét, melly immár megnyiladó vala.

Az egész sátor ünnepélyre volt folkészítve. Tyukok süllének minden sarokban, a nők forgatók a kuszekuszut, és készíték a süteményt, a tehének ez tevék átengedék emlőiket a pásztorkoknak tejet facsaró ujjai közé, a gyermekek ugrálnak és tánczolának a víg körben. Csak a szegény keresztény nyelé boszuja adagait, s szánakozásra gerjesztő tekintettel kérengéle egy darab süteményt vagy néhány csepp tejet.

Mahidin-ben-Dailis értesüle a csinról, mellyet a szerencsétlen elkövetett, s miután sokat nevetett a különös betegségen, s annak saját-szerű orvoslási modorán, kéré apjokát, hadd kísértene meg egy más módot agya orvoslásán. Dzsellul mitemen akarván megtagadni vendégének, rendelést teve, hogy a rumi nagy karaj kenyeret ehete a főbkek maradékaiból, sőt az adag ütleg is elmaradván, azt vallá, hogy jobban érzi magát.

A következő három napon a zene, dobpergés és zsbaj olly alakban folyék, a Dzsellul sátorban a lovagok és vendégek egycsülve olly ünnepélyt ülének, mint azt teendők valának az örök édenben.

(Folytatjuk.)

Napi események.

Az egész héten csupa speditio.

Ujoncz ujoncz után, szekér szekér után, egyik jó, a másik meg, egyik fogadtaik, másik kísértetik, szóval: ha ütközetet szerenesére nem látunk is, de legalább jöni-menni látjuk azon elemeket, mellyekből a csatatény kiegészítetik. Csak örvendünk kell, midőn ezen elemekben minden lépésen a lelkesedést tapasztaljuk.

Igaz, és ismét tanuljuk, hogy a magyar sohasem volt kereskedő nemzet, és azért a speditióhoz keveset ért, és ismét azért a legegyszerűbb intézkedéseket is ügyetlenül végzi, de ez nem ujság.

Azt már itt meg kell szokni, ha például a nemzetot reggeli hét órára kirendelik, és olly szerencsétlen hogy akkorra ki is készül, legalább kilencz óráig varakozzék sack and pack, míg elindítatik! hozzá kell ahoz is szoknia, hogy ha megmondják neki, hogy hatkor reggel indul Pestre 150 mázsa lóporral, delután ötíg varakozzon, mert Pest bizon mesze van, sokat kell addig és ennyi utra búcsuzni, vagy ha nem ezt, a koci után varakozni, hacsak lópor nélkül nem akar Pestre érni. Hja! de Kassán így van.

Vasárnap Hétfőn Kedden Szerdán mindig ujoncz érkezés és szállítás. Legroszabbul a fősvény gömöriek számítottak, mert ők azon gondolatban, hogy hogy itt már kész egyenruha várja toborzott szülőtteiket, igen rongyosan szánandó állapotban bocsátották el azokat meggyéjükből és csak nem megboráranokozánk midőn némelyeket főveg és egyszerűs mind lábbeli nélkül is pillantánk meg, de általában mind igen szegényen rongyosan elbocsátva. Egyébiránt a tömeg nagy.

De a kis Torna ugyan kitett magáért, mert a vagy 250 és néhány legényét-becsületesen ruházva nem szemetszuró állapotban vezeté be. A lelkesedés ezek közt, mi ugyan másoknál sem igen hiányzott — nagy, és remény sok. — Alig foghatjuk meg a jó rendet, miután ismerjük a megye körét, hol a lelkesedést eddig vajni kevesen ismerték. Tudjuk azt is, hogy olly tisztviselő is van legújában, ki ha alispánságról már csak szolgabíróságra ereszkedett is le, csak hogy mozgó nemzetörre ne alakitassék, folyvást méltóságosnak czimezheti magát. (Consiliarius volt hajdanában.)

Szerdán is indult el már it Kassán fölszerelt majd 300 honvéd azon hatalmas két argumentummal, mellyet Pestről nyerénk néhány nap előtt, úgy tartom ágyunak nevezik. A tüzer tiszt igen ügyes egyén. Örülhet Simunic koma.

De általában, ha fegyvereink bővebben leendének, mihez itt is mind inkább növekszik reményünk a kevés nap mulva munkáját megkezdő fegyvergyár következtében, nem tudom, ki bir ellen állni szabadságunk kivívásának.

Emberben és lelkesedésben hiányt nem szenvedünk.

A mult számban említett s esküdni vonakodó mislyei nemzetörök s bujtogatók közül vagy néhány ezinkos városunkba kísértetvén a többiek úgy látszik megszeppentek, nem sok kedvök van tréfálózni.

A bécsi ügyek fordulatát nagy kíváncsisággal várjuk. Rögtön ott terem egy csoport ember a gyorskocsinál midőn megérkezik, megtudandó a hozott ujdonságot és mégis most, midőn mindenuap egy tízed változásait adja már több nap óta semmi Bécsből. A plakátokat majd fölfálnók, ha mindenkor bizonyosak is volnánk hogy tartalmuk igaz; azonban mindamellét is nagy szerepeket játszanak.

A német pénzparitost már nehezen fogadják itt, mindenkinek kedvesebb a magyar csinos papiros. Vajni hamar ment a pórembernél is ezen jegyek megismertetése s, ha lehet nem is fogad el más félet.

Ma reggel hagyta-el városunkat a derék zempleni húsz-csapat. Mindanyi Heros! Felmagasztalt érzelmű hazafi. Vannak köztök magas aristokraták, prokátorok, szellemdus publicisták! különösen kit Kassának megyei gyűlés-terme is jól ismer — a politcai pályán is kiténő bajnok — Éles Geyza! az ifju magyar Leonidas. — Menjetek lángkebléből lelkesedést szivni, ti gyávák! honszerelmet s bátorságot tanulni tetteiből ti árulók!

Valóban elmondhatom midőn láttam őket mint annyi tündér királyokat Berzsényivel:

„Örvendj hazám! nézd mennyi jeles sereg!”

„Kész értét édted ontani.”

„Oh bátrán örvendj! mert meg őrzik.”

„Hantjaidat születelt vitézid! —“

Elmentek ők! Bécsnek ormaihoz. A szenvedő ügy-testvérek füstölgő romlakaikhoz. Mint egy hajnalsugár tüntetek-le láthatárunkról!

Szűzhölgyek! kértetek e szelid lelketekből, midőn reggeli szent imára hitak a harangok lépteikre és karjaikra és őstipusú lovagoknak — áldást és szerencsét?!

Ha kértetek az isten áldjon meg! D. B.

A földgolyón létező különféle városokbeli időt mutató óra.

(A párisi délvonal szerint)

Létezik Münsterben egy óra, melly ha például fölveszünk egy bizonyos időt Münsterben, megmutatja, ugyanakor hány óra van Pétervárrat, Madridban, Calcuttában? sat.

Ennek megtudására két mód van, melly leginkább igénybe szokott vétetni. Egyik módszer egészen gépi, és a pontos megtudás, csak a gépmű pontosságától függ. — A másik módszer hasonlag egyszerű, és csak a négy elemi számvetés szabályát igényli. Egyszerűen így történik.

A hely hoszasági távolsága Páristól számítva fölkeresetvén, egyszerű számításal az óra is megndható a kérdéses helyben. Ugyanis.

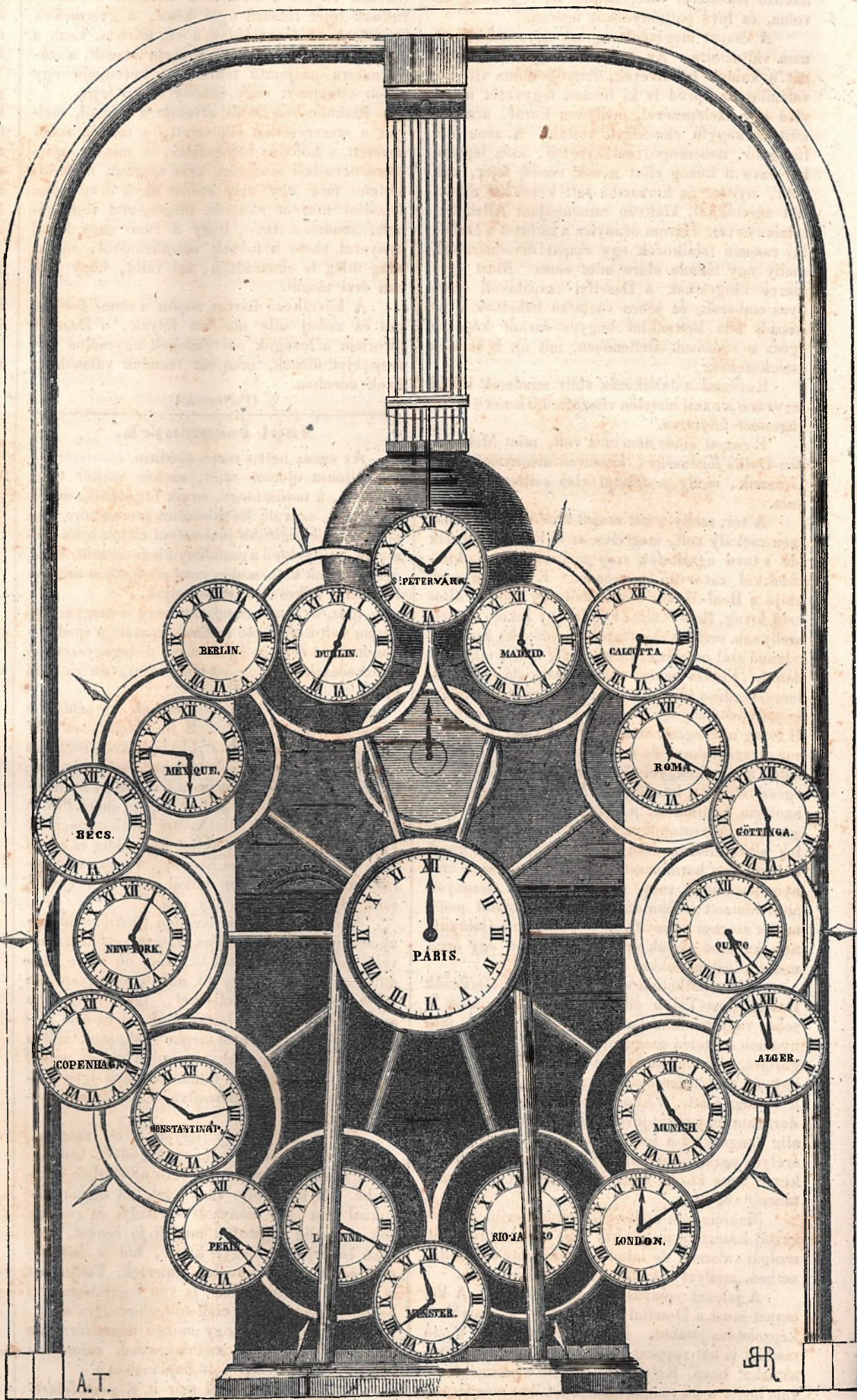
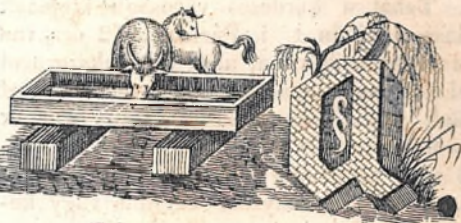
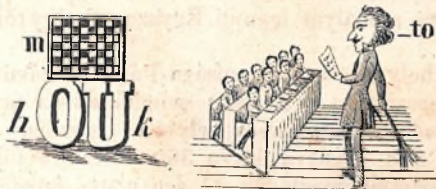
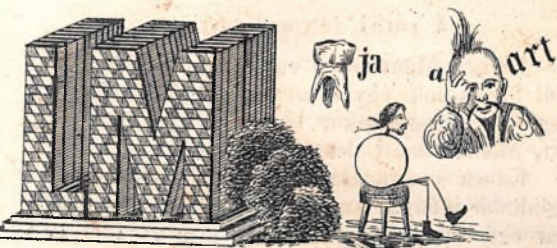
A föld elosztva lévén 360 fokra, a föld pedig körutját megtévén 24 óra alatt, minden fokot 4 percz és $\frac{1}{3}$ rész percz alatt fut meg a föld. Tehát a kérdéses városboli idejének megtudására midőn t. i. Párisban 12 óra van vagy is a nap a délvonal alatt áll, sokszorozni kell 4el a hoszuság számát ama helynek, mellyet fölvevünk, aztán hozzá adatik vagy elvonatik azon eredményezett szám, melly a parisi, délvonattól való távolságot keletre vagy nyugatra jelenti, az az valahányszor ez több vagy kevesb 180 foknál.

Ezen módszer igen egyszerű; földleirási szótár segelmével a föld minden pontjaiban meglehet tudni az órát összehasonlítva a mi időnkkel. Az ide mellékelt lajstromban följegyezvék a hoszusági fokok, az egyes betűk a keletet és nyugatot jelentik — vagy + jeggyel, jelentvén hogy összeadás vagy elvonás történjék e. A különség a párisi délvonal szerint van számítva. Végre következnek az órák és perczek a tulajdonképeni felelet.

A földgölgön létező különféle városokbeli időt mutató óra. (A parisi délvonal szerint.)

Városok	fok	Különség	Óra p.
Paris . . .	0	„	12
Pétervára . .	27°, 53 K	— 1	51 10 8
Madrid . . .	5°, 53 Ny	+ 0	22 12 22
Calcutta . . .	86°, 8 K	— 5	44 6 16
Roma . . .	10°, 7 K	— 0	40 11 20
Göttinga . . .	7°, 33 K	— 0	30 11 30
Quito . . .	81°, 5 Ny	+ 5	24 5 24
Alger . . .	44°, „ K	— „	3 11 57
München . . .	9°, 14 K	— „	37 11 23
London . . .	2°, 26 Ny	+ „	10 12 10
Rio-Janeiro	45°, 5 Ny	+ 3	„ 3 „
Münster . . .	5°, 16 K	— „	21 11 39
Pekin . . .	114°, 7 Ny	+ 7	36 4 24
Constantinápoly	26°, 35 K	— 1	46 10 14
Kopenhágn	10°, 14 K	— „	41 11 19
New-York	76°, 18 Ny	+ 5	5 5 5
Bécs . . .	14°, 2 K	— „	56 11 4
Mexico	101°, 25 Ny	+ 6	46 6 46
Berlin . . .	11°, 22 K	— „	44 11 16
Dublin . . .	8°, 39 Ny	+ „	35 12 35

31. Képalány.

Megfejtése a 31. szám alatti képtalánynak:

A harez szelleme a főke fölczontója, mely pénzt s vért egyaránt felemész.